

Дребот О.

доктор економічних наук, професор, академік НААН
Інститут агроекології і природокористування НААН
e-mail: drebot_oksana@ukr.net;

Тарнавський В.

аспірант
Інститут агроекології і природокористування НААН
асистент кафедри геодезії, картографії та землеустрою
Білоцерківський національний аграрний університет
viacheslav.tarnavskyi@btsau.edu.ua

РЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Воєнний час вносить свої корективи у господарську діяльність всіх суб'єктів економіки. Особливо важливо забезпечити продовольчу безпеку країни в умовах війни. З подібними викликами стикаються сільськогосподарські товаровиробники, економічна діяльність яких напряму впливає на стабільність агропромислового комплексу сьогодні. Для можливості функціонування та проведення посівної кампанії уряд анонсував спрощення процедур у земельній сфері.

Воєнний час диктує нові правила гри, вимагає швидких і дієвих рішень. Процедури регулювання земельних відносин звичайного мирного часу, коли процеси оформлення документів на земельні ділянки, можуть тягнутись місяцями, в умовах воєнного стану себе не виправдовують та засвідчують свою недієздатність та непристосованість до нових реалій. Продовольча безпека України та багатьох країн світу напряму залежить від ефективного та швидкого прийняття управлінських рішень прямо залежать від швидкості прийняття управлінських рішень щодо надання земельних ділянок відповідного цільового призначення, проведення землеустрою та реєстрації прав на землю, для проведення успішної посівної кампанії.

Для нормативно-правового регулювання дії ефективних механізмів земельної сфери, в умовах війни Верховна Рада України ухвалила спеціальний Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» №2145-IX від 24.03.2022 р., який набув чинності 7 квітня 2022 р. і спрямований на швидке залучення сільськогосподарських земель країни у виробництво сільськогосподарської продукції в умовах воєнного стану. В умовах війни суспільний, державницький інтерес має мати

пріоритет над інтересом приватних осіб, саме це декларує прийнятий закон, призупиняє дію деяких правових механізмів, які захищають приватні інтереси, замість цього, запроваджує правові механізми, які на перше місце ставлять інтерес суспільства у забезпеченні невідкладного використання наявних сільськогосподарських земельних ресурсів для виробництва продовольчої продукції [1,2,4].

Станом на сьогодні, у зв'язку з російською агресією щодо України з міркувань безпеки було тимчасово призупинене функціонування більшості державних електронних реєстрів та кадастрів, загальнонаціональних, галузевих та муніципальних геопорталів, що були не тільки джерелами відкритих геоінформаційних даних, а також забезпечували функціонування механізму набування у власність та користування земельних ділянок за процедурою, яка передбачена нормативно-правовими актами у земельній сфері. Серед них:

- Публічна кадастрова карта України;
- Е –сервіс Національної кадастрової системи;
- Державний реєстр речових прав;
- Національна інфраструктура геопросторових даних.

Закон дозволяє та вводить у законодавство спрощені правові механізми, що не потребують роботи даних електронних сервісів та реєстрів, а саме забезпечує:

Продовження воєнних дій на території України несе за собою подальші зміни у господарській діяльності сільськогосподарських землекористувачів, що в подальшому будуть фіксуватись у правовій площині. Зокрема, територіальні громади сіл, селищ, міст отримують можливість передавати в оренду земельні ділянки, що переходять до комунальної власності територіальних громад, без державної реєстрації права комунальної власності такі земельні ділянки; надання земельних ділянок державної та комунальної власності в оренду для ведення товарного сільськогосподарського виробництва без проведення земельних торгів із жорсткими обмеженнями умов користування; Міністерство аграрної політики та продовольства України буде уповноважене затверджувати усереднені показники нормативної грошової оцінки земель на одиницю площі які можуть застосовуватися у випадках обов'язкового проведення нормативної грошової оцінки земель та буде надане право призупиняти та відновлювати функціонування Державного земельного кадастру з міркувань безпеки встановлювати обмеження щодо повноважень державних кадастрових реєстраторів та інші особливості ведення Державного земельного кадастру в умовах воєнного часу [3,5].

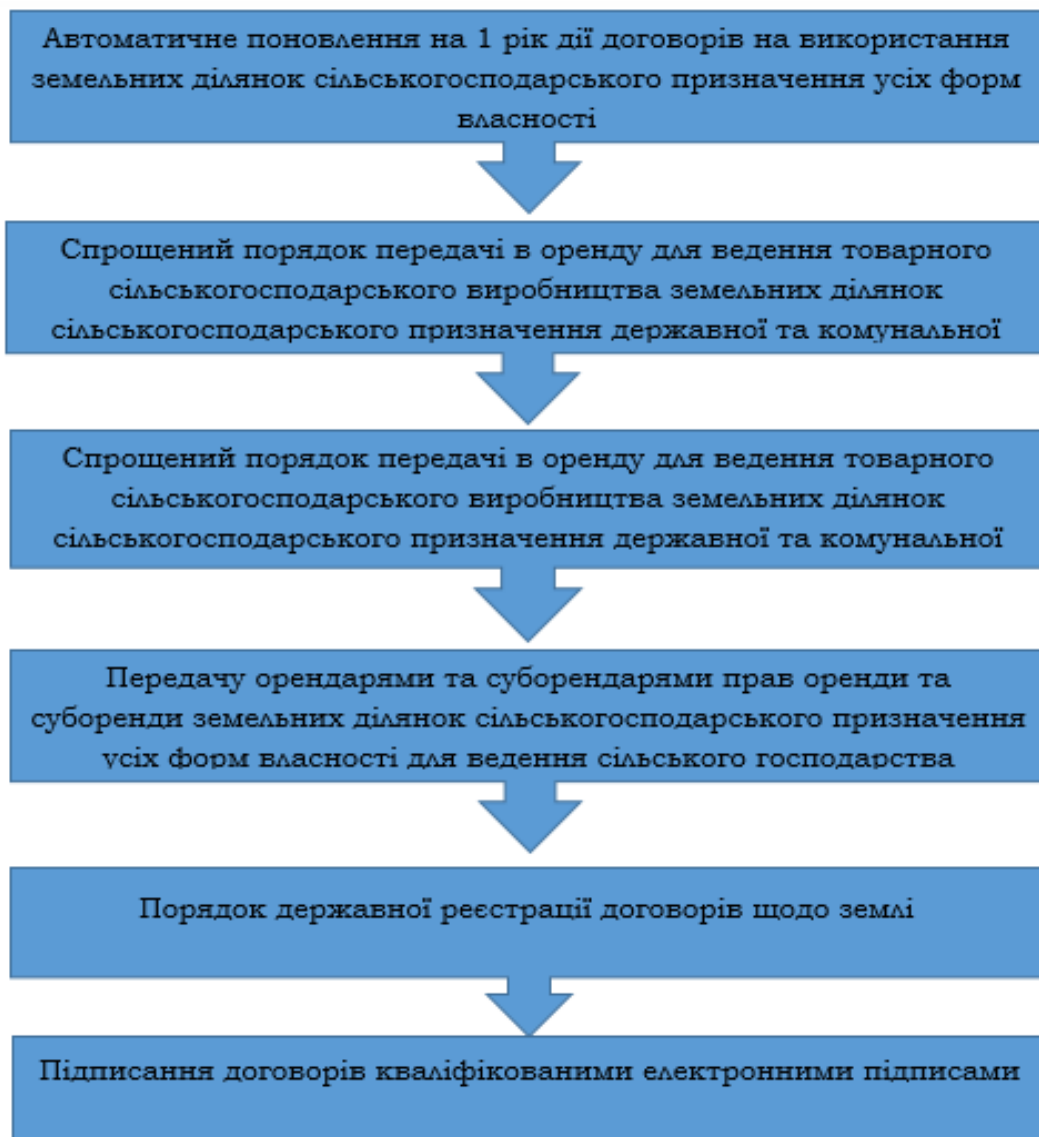

Рис. 1. Блок-схема питань, що регламентує закон України № 2145-IX від 24.03.2022

Джерело: розроблено автором на основі [3].

Список літератури

1. Державна служба з питань геодезії картографії та кадастру. Офіційний сайт. URL: <https://land.gov.ua>
2. Земельний кодекс України. Сайт «Законодавство України». Документ 2768-III — Редакція від 01.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
3. Земельні відносини в умовах воєнного часу: ключові завдання та правові новели. Матеріали вебінару від 13.04.2022 року. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=CaHZUZa8hSU>
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану: Закон України від 24.03.2022 р. № 2145-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text>

5. Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок: Постанова кабінету міністрів України від 03.11.2021 №1147. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2021-%D0%BF#n107>
6. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>
- .